

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 31.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
31. JULIJA (JULIO) 1958

Sovjetska Rusija in mednarodni dogovori

Nekaj ugotovitev k vrhovni konferenci

Vzhod in Zahod se znova pripravljata na vrhovno konferenco. Ves svet z zanimanjem pričakuje ta sestanek velesil, ki danes krojijo usodo sveta. Ves svet pričakuje to konferenco z upanjem, da se bo morda uredilo vprašanje sožitja med Vzhodom in Zahodom, ali vsaj znova odložil odločilni spopad na življenje in smrt med dvema sistemoma, ki sta si diametralno nasprotna. Vprašanje je le, če take konference sploh imajo smisel, ker se jih udeležujejo predstavniki sistema, kateremu osnovno načelo je laž. Če bo znova prišlo do novih obljub in slavnostno podpisanih sporazumov iz teh pogajanj “za zmanjšanje napetosti med Vzhodom in Zahodom”, koliko more svobodni svet verjeti komunističnim motogcem? To je eno najvažnejših vprašanj na današnjem svetovnem pozorišču, na katerega pa je mogoče jasno odgovoriti z usodo pogodb, ki jih je Kremelj podpisal v štiridesetih letih komunizma. Moskva je l. 1920 priznala neodvisnost Ukrajine in Georgije. Leta 1921 je rdeča armada zavzela Georgijo, l. 1922 pa Ukrajino in obe državi vključila v sovjetski imperij.

Anglija je priznala sovjetsko vlado zaradi sovjetske obljube, da bo prenehal Kremelj s protibritansko propagando v Indiji, Perziji in Afganistanu in vrnil brit. ladje, ki so bile zajete v sovjetskih vodah v drugi svet. vojni. Kremelj ladij ni nikdar vrnil niti ni prenehal s protibritansko propagando.

Ko je Kitajska l. 1924 priznala sovjetski režim, je Moskva obljubila umakniti svoje čete iz Zunanje Mongolije. Kremelj tega ni storil, pač pa l. 1936 spremenil Mongolijo v sovjetski satelit.

Septembra 1928 je ZSSR pristopila h da napadla Mandžurijo in se polastila prekosibirske železnice, ki jo je nato, kljub kitajskim protestom, prodala japonskemu satelitu Mandžukuo.

USA in ZSSR sta vzpostavili diplomatske odnose novembra 1933. Zun. minister Litvinov je podpisal pogodbo, po kateri se ZSSR ne bo vmešavala v notranje zadeve USA. Sovjetsko podtalno delovanje v USA ni nikdar prenehalo.

V letih 1925/1937 je ZSSR podpisala devet nenapadalnih pogodb, prvo s Turčijo, zadnjo s Kitajsko, Latvijo, Litva in Estonsko so se pod tanki rdeče armade spremenile v sovjetski teritorij. Poljska je bila razdeljena, Finska in Afganistan sta morali odstopiti Moskvi del svojega ozemlja, Kitajsko je zavzela ZSSR s komunistično revolucijo. Samo Turčija je doslej ostala nedotaknjena.

Po izbruhu državljanske vojne je ZSSR podpisala s drugimi državami sporazum o nevmešavanju v španske zadeve. Takoj nato je začela podpirati komunistične republikance z orožjem.

Septembra 1934 je ZSSR vstopila v Društvo Narodov in se obvezala, da se ne bo posluževala vojne za doseg svojih ciljev. Pozneje je sklenila s Hitlerjem tajni sporazum o zaslužnjenu šestih evropskih držav. Ob prvi javni kršitvi pravil Društva Narodov z napadom na Finsko l. 1939 je bila ZSSR izgnana iz te mednarodne organizacije.

Poljski je po neuspelem poskusu zavzetja ZSSR priznala neodvisnost l. 1921. L. 1932 je podpisala z njo nenapadalni pakt in ga l. 1934 potrdila. Septembra 1939 je pograbil del Poljske v sporazumu s Hitlerjem.

Leta 1942 se je ZSSR priključila Atlantski karti in se obvezala, da ne bo povečala svojega imperija s priključevanjem novih ozemelj. Od takrat naprej si je podvrgla na stotine milijonov Evropejcev in Azijcev.

Na jaltški konferenci februarja 1945 se je ZSSR obvezala, da bo Jugoslavijo pustila, da se bo sama osvobodila. Rdeča armada je prodrla v Beograd in postavila Tita na oblast.

Od USA je ZSSR med vojno dobila za 11.000 milijonov dolarjev vojaške in gospodarske pomoči, katero se je obvezala vrniti. Moskva noče vrniti več kakor 300 milijonov dolarjev.

L. 1942 se je ZSSR obvezala, da bo najkasneje šest mesecev po koncu voj-

Dnevnik s Srednjega Vzhoda

22.7.58 — ZSSR objavi, da je pripravljena poslati svojo vojsko v Sirijo, če bi to Nasser zahteval. Hruščev v govoru v Moskvi izjavi, da ima prostovoljce že pripravljene za intervencijo v Iraku. USA, Anglija in Francija pošljejo odgovor Hruščevu glede vrhovne konference: USA in Anglija predlagata sestanek v Varnostnem svetu ZN, Francija pa kjer koli, najbolje v Ženevi v Švici. Kuwait sporoči zahodnim zaveznikom, da ne potrebuje tuje zaščite za zavarovanje svoje neodvisnosti. ZSSR protestira v Washingtonu zaradi poletov ameriških letal čez Avstrijo. Predsedniške volitve v Libanonu odlože na predlog Murphyja na četrtek, 31. julija.

23.7.58 — Hruščev odgovori zaveznikom, da more priti na vrhovno konferenco v New York že v ponedeljek, 28. julija. Pristane na sestanek v Varnostnem svetu ZN. Zahteva prisotnost Indije in arabskih držav, toda ne pojasni, katerih. Zapad je presenečen nad tako hitrim odgovorom iz Moskve. Glavni tajnik ZN Hammarskjöld objavi, da more tajništvo ZN pripraviti vse potrebno za vrhovno konferenco v Varnostnem svetu ZN v najkrajšem času. Irak objavi, da je dobil v roke tajne dokumente bagdadskega pakta, ki so bili shranjeni v arhivih te organizacije v Bagdadu. Tajni agenti zapadnih sil se spustijo v lov za temi dokumenti. Sudan objavi, da je preprečil Nasserjev poskus upora v Sudanu po vzoru Iraka.

24.7.58 — USA in Anglija odgovarjata Hruščevu, da ni mogoče pripraviti vrhovne konference do ponedeljka, 28. julija. Najhitreje bi mogla biti sklicana za 4. ali 11. avgust. Največja ovira hitremu sklicanju vrhovne konference je varnost Hruščeva v New Yorku. Za njegovo zaščito morajo pripraviti do 22.000 policajev in tajnih agentov po New Yorku, ki je leto nad njenim ozemljem. USA poroči zanika. Irak začne s pripravami za svojo priključitev k Združenim Arabij (Egiptu in Siriji). V Aleppo, v severni Siriji, izbruhnejo komunistični nemiri proti Nasserju. Brazilski predsednik Kubitschek piše Eisenhowerju, da naj bi povabil na vrhovno konferenco tudi države južne Amerike, zlasti Brazilijo in Argentino.

25.7.58. — Eisenhower objavi, da je USA poverila Varnostnemu svetu naloge, da naj ugotovi, če in kdaj bi bila primerna vrhovna konferenca, ki bi razpravljala o problemih Srednjega Vzhoda. Varnostni svet naj postopa v pripravah izključno po pravilniku Organizacije Združenih Narodov, kar bo sicer zakasnilo sklicanje konference, morda za več tednov. Hruščev naj odgovori, če pristane na ta predlog, ki je edini sprejemljiv za USA. Sovjetski radio in tisk trdita, da čas hitro teče in da Zahod sklicanje vrhovne konference namenoma zavlačuje. Moskva opozori Turčijo, da naj preneha s pripravami za napad na Irak “v nekaj dneh.” Turška vlada zanika stvarnost sovjetskega sumnič-

ne umaknila svoje čete iz Perzije, kamor jih je poslala z Anglijo za zavarovanje ozemlja pred Hitlerjem. V severni provinci Azerbejdžanu je namesto tega postavila komunistično vlado in končno umaknila svoje čete zaradi ameriške grožnje z vojaško intervencijo.

Decembra 1943 je Kremelj podpisal prijateljsko pogodbo s češkoslovaško. Eno leto in pol nato je morala češkoslovaška pod pritiskom sovjetskih bajonetov odstopiti Moskvi del svojega ozemlja, Karpatsko Ukrajino.

Na moskovski konferenci l. 1943 se je ZSSR obvezala pristati na neodvisnost Avstrije tako po končani vojni. Avstrija je morala deset let čakati na neodvisnost.

Na konferenci v Potsdamu julija in avgusta 1945 je ZSSR ponovila načela jaltške konference, ki jih je vsa kršila. Vzhodno Nemčijo ne izpusti iz svojih verig, v Bolgariji, Romuniji in na Madžarskem pa kljub določbam v mirovnih pogodbah s temi državami ni dovolila zapadnim zaveznikom sodelovanja v upravi teh držav do določenih svobodnih volitev. V vseh je postavila na oblast komunistične režime.

nja o vojnih pripravah proti Iraku. Dulles odleti v Bonn na razgovore z Adenauerjem o problemih Srednjega vzhoda. Novi ameriški vojaški oddelki se izkrcajo v Libanonu.

26.7.58 — Irak zanika, da bi izstopil iz bagdadskega pakta in trdi, da bo ostal še naprej član te organizacije. Anglija poziva zaveznike, naj pohitijo s pripravami na vrhovno konferenco v Varnostnem svetu. De Gaulle predlaga, naj se konferenca sestane v Ženevi in ne v New Yorku. Združena Arabija protestira v Washingtonu in Londonu zaradi kršitev njenega zračnega prostora z zavezniki letali. Dulles in Adenauer ugotovita istovetnost ameriških in zahodnonemških pogledov na važnost in dogodke Srednjega vzhoda. Dulles odleti iz Bonna v London na sestanek članic bagdadskega pakta, brez Iraka. ZSSR protestira v Bonnu, ker Zah. Nemčija daje USA na razpolago oporišča za ameriške operacije na Srednjem vzhodu. Eisenhower odgovori Kubitchku, da USA z zadovoljstvom sprejema na znanje željo latinskih držav do sodelovanja v reševanju srednjevzhodnih problemov.

27.7.58 — Na sestanku okrnjenega bagdadskega pakta razpravljajo o Srednjem vzhodu. Dulles posebej konferira z MacMillanom o istih problemih. V Beirutu ameriške vojske objavi, da so bili doslej ubiti štirje ameriški vojaki. Sumijo, da so jih postrelili libanonski u-

Explorer IV in polet okoli Lune

Na Cabo Cañaveral so v ponedeljek, 28. t. m. objavili, da namerava ameriško letalstvo izstreliti raketo na Luno med 15. in 17. avgustom. Raketa bo priletela do Lune in jo obšla, nakar se bo vrnila proti Zemlji. Izbrali so omenjene dni zato, ker se bo takrat Luna nahajala najbližje Zemlji. Na 336.400 tografije Lune na Zemljo z elektronskimi aparati, ko pa bo prišla v težnostno območje Zemlje, bo zgrmela skozi atmosfero proti našemu planetu in zgorela.

Medtem kroži okoli Zemlje nov ameriški satelit “Explorer IV”, ki preleti svojo eliptično pot v 110 minutah. Explorer IV je največji dosedanji ameri-

Dva članka iz “Al Ahrama”

Krste iz žarečega jekla

Egipčanski dnevnik Al Ahram je objavil izpod peresa svojega urednika Mohameda Hasameina Heikala, ki je spremljal Nasserja ob priliki njegovega obiska v Moskvi, poročilo o izjavah Hruščeva, ki jih je dal Nasserju glede zahodnih zaveznikov, ki so se izkrcali na Srednjem Vzhodu. Dnevnik piše, da je Hruščev pri kosilu z Nasserjem dejal, da “bi zahodni razbojniki z veseljem dali polovico svojih življenj za to, da bi dobili kontrolo in uničili Nasserja. Toda nikdar se jim ne bo ponudila prilika za to”.

Hruščev je na kosilu pil samo vodo, ker Nasser ne pije vina. Ko je z vodo

Na konferenci v Kairo se je ZSSR obvezala vrniti Kitajski vse ozemlje, ki ga je zavzela Japonska. To področje je Kremelj vrnil komunistom za operacije proti Čangkajšku.

Na sestanku zun. ministrov v Moskvi marca 1947 je ZSSR pristala vrniti vse nemške vojne ujetnike do 31. decembra 1948. Še danes so nemški vojni ujetniki v ZSSR.

V Jalti in Potsdamu se je ZSSR obvezala vzpostaviti svobodno Korejo. Severno od 42. vzporednika je postavila komunistično vlado in dovolila napasti južno Korejo. Določb premirja iz l. 1953 ni nikdar spoštovala.

V petnajstih letih, t. j. od teheranske konference dalje do danes, je ZSSR z zapadnimi zavezniki sklenila in podpisala 40 različnih mednarodnih pogodb. Statistika pove, da jih je 37 teh cinčno kršila.

Zadnja vrhovna konferenca je bila v Ženevi julija 1955. Zahod je po konferenci ugotovil, da je Kremelj ostal prav tak karor je bil pred njo. Cilji in sredstva Moskve bodo tudi po novi vrhovni konferenci, ki jo pripravljata Vzhod in Zahod, ostali isti kakor doslej.

porniki. Jordanija sporoči zaveznikom, da so njene obmejne straže zajele več desetih saboterjev, ki so se oboroženi do zob pritihotapili čez mejo iz Sirije. Med zavezniki se pojavi nespornost glede kraja in načina sklicanja vrhovne konference: USA jo zahteva izključno v sklopu Varnostnega sveta in po postopku pravilnika ZN, Anglija hoče s konferenco pohiteti, Francija predlaga konferenco kjer koli v Evropi. ZSSR obtožuje USA, da je edina, ki zavlačuje sklicanje vrhovne konference ali da celo poskuša konferenco onemogočiti. Skupina ZN opazovalcev v Libanonu zaprosi Hammarskjolda, da poveča skupino s 400 novimi opazovalci na 600 oseb, da bi lažje opazovali 250 km dolgo libanonsko mejo.

28.7.58 — Dulles objavi na konferenci bagdadskega pakta v Londonu, da bo USA branila Turčijo, Perzijo in Pakistan pred katerim koli napadalcem. Tako se USA dejansko dokončno vključi v bagdadski pakt. Hruščev odgovori zaveznikom, da ne bo prišel v New York na vrhovno konferenco. Zahteva, naj bi bila konferenca v Evropi, kakor predlaga De Gaulle, in predlaga Moskvo. Smeši ameriške izjave, da ameriški varnostni organi ne bi mogli v kratkem času pripraviti zaščite njegove osebe in trdi, da more njegova policija vsak trenutek zaščititi tuje goste v Moskvi. Zahodnim zaveznikom je jasno, da Hruščev izrablja vprašanje vrhovne konference le za svojo, propagando.

ski satelit. Opremljen je s posebnimi aparati za ugotavljanje kozmičnih žarkov, za katere so ugotovili, da morejo biti smrtnosni za človeka, ki bi potoval po vsejmirju. Explorer IV je bil izstreljen na krožno pot okoli Zemlje z raketo, ki jo je znova sestavil dr. Von Braun. Področje smrtonosnih kozmičnih žarkov začena nekako v višini 965 km nad zemljo in računajo, da se razteza daleč po vsejmirju, verjetno vse do Sonca, t. j. v daljavo 150 milijonov kilometrov.

Trenutno krožijo okoli Zemlje: sovjetski Sputnik III, Explorer III, Explorer IV in Vanguard.

nazdravil “zmagi Arabcev”, je Hruščev dejal: “Brezupen odpor imperialistom ne bo pomagal prav nič. Že povsem jasno vidim njihov poraz. Toda oni sami sebe ne poznajo. In kar je dovolj smešno, še vedno se oklepajo svojih demokratičnih krilat in se zatekajo k veri. Toda, če tisti Bog, za katerega Dulles trdi, da verjame, da obstaja, v resnici živi, potem sem prepričan, da sem bližje istemu Bogu, kakor je Dulles, ki trdi, da je njegov svečenik.”

Hruščev je nato, obirajoč kurje bedro,

IZ TEDNA V TEDEN

Predsednik brazilske republike Juscelino Kubitschek je imel otvoritveni govor na 47. zasedanju Medparlamentarne unije, katerega se udeležuje nad 300 delegatov iz 47 različnih držav. V svojem govoru je pozival parlamentarce naj postavijo vse svoje sile, da se bo sedanje vojno vzdušje v svetu pomirilo.

Ameriški zunanji minister Foster Dulles bo prišel 5. avgusta na prijateljski obisk v Brazil.

Predsednik USA je povabil k sebi na razgovore dne 29. in 30. julija predsednika italijanske vlade Amintore Fanfanija.

Venezuela je v prejšnjem tednu doživljala resnejšo notranjo krizo. Vojska je že dalj časa pritiskala na vojaško vlado, ki ji predseduje kontraadmiral Larrazabal, naj začne ostreje nastopati proti levičarskim skupinam v republiki, zlasti proti tkzv. Demokratiški akciji in proti komunistom. Glasnik teh zahtev je bil obrambni minister general Leon. Vlada njegovih zahtev ni sprejela ter je od njega zahtevala naj odstopi. General Leon je vladil sporočil, da bo postal tako, kakor zahtevajo koristi domovine. V vojnem ministrstvu se je u-trdil s svojimi somišljeniki ter začel razgovor z ostalimi vojaškimi poveljniki. Istočasno so se začeli dvigati vojniki tudi v nekaterih mestih v notranjosti re-

OFRECE NORTEAMERICA NUVOS ELEMENTOS A LAS FUERZAS ARMADAS

Extraoficialmente se tuvo conocimiento de una información relacionada con un ofrecimiento del gobierno de los Estados Unidos para dotar, sin cargo, a algunas de nuestras armadas de aviones y buques de guerra. Se trataba de modernos aviones para la fuerza aérea argentina y dos destructores y dos submarinos para la marina de guerra, en calidad de arriendo por cinco años.

PONUDBA SEVERNE AMERIKE ARGENTINSKI VOJSKI

Neuradno poročajo, da je vlada Severne Amerike ponudila argentinskim oboroženim silam za njihovo opremo letala in vojne ladje.

Po teh poročilih naj bi argentinsko vojno letalstvo dobilo iz Severne Amerike v najem za 5 let brez odškodnine moderna vojna letala, vojna mornarica pa dva rušilca.

nadaljeval: “Zahod si ne more predstavljati, kako smo močni. Tisto šesto floto, s katero se igrajo v Sredozemlju kakor otroci in nad katero so dali poveljstvo izredno neumnemu admiralu, moremo z lahkoto uničiti. Če bomo uporabili orožje, ki ga imamo, proti tisti floti, jo bomo spremenili v krste iz žarečega jekla za njihove mornarje.”

Kljub tem Hruščevim bombastičnim izjavam pa je Serov, sovjetski šef tajne policije, ki je pripravljala Nasserjevo vrnitev v Kairo, dejal Heikalu: “Vaša letala naj ne letijo nad morjem, ker jih morejo Amerikanci sestreliti z raketami, s katerimi imajo opremljene svoje bojne ladje.”

Diši po vojni

Nasserja in njegovo spremstvo so sovjeti peljali pogledat tudi eno sovjetskih letalskih oporišč blizu sovjetsko-turske meje. O tem dogodku je isti Heikal objavil v svojem dnevniku Al Ahram naslednje zanimivosti: “Sovjetsko oporišče je bilo v pripravnem stanju. Ne morem imenovati oporišča zaradi varnostnih razlogov, niti ga ne morem do podrobnosti opisati. Toda kar sem slišal in videl, mi je dalo čutili, da stoji svet pred tretjo svetovno vojno. Na letališču je bilo nad 1000 letal, vsa strateški bombniki, ki morejo odvreči bombe kjer koli na svetu. Po bližnjih cestah so se premikale množice tankov, topov, oklopnih avtomobilov itd., nepregledna množina sovjetske oborožene sile. Ozračje je bilo strahovito. Dišalo je po vojni vsepovsod. Izgledalo je, kakor da se je smrt vsleda na vrh bližnje gore in čaka na priliko, da pokrije svet s temo in pepelom.”

Heikal v svojem članku ne omenja možnosti, da so to filmsko sliko sovjeti pripravili za Nasserja in njegovo spremstvo samo zato, da bi nanje napravili vtis.

publike. Predsednik vlade Larrazabal je izjavljal, da ne bo preliv krvi, na ulice so začeli prihajati delavci in študentje ter dajati podporo vladi, ki je ves čas računala na podporo mornarice in tudi večine letalstva. Tako se je vsa stvar končala brez krvi. Namesto generala Leona je bil imenovan za obrambnega ministra general Josue Lopez Henriquez, general Leon je pa s svojim sedemčlanskim štabom odšel v inozemstvo. Listi so zapisali, da ga je vlada izgnala, pri tem pa naglasili, da je vojska toplot izgubila prvo rundo, zato, da se bo po bolj pripravila za drugo.

Indonezijski uporniki so obnovili borbo proti vladnim četam Suekarna. Dne 23. julija so sprožili močno ofenzivo proti mestu Bukitingi na Zahodni Sumatri.

Avstrija bi rada imela za zaščito svojega zračnega prostora vojna letala in protiletalsko topništvo. To je izjavi njen vojni minister. Sedaj ima Avstrija samo nekaj letal za vajo ter helikopterjev.

Sovjetski maršal Rodion Malinovski, minister za narodno obrambo, je izdal sovjetski mornarici dnevno povelje naj poveča svojo budnost in naj bo vsak trenutek pripravljena na zavrnitev “angleško-ameriškega napada na Bližnji Vzhod”.

FREEDOM-PREREQUISITE TO LASTING PEACE SVOBODA - PREDPOGOJ ZA TRAJEN MIR

To je naslov 167 strani obsegajoči knjigi, ki jo je izdala Krščansko demokratska zveza za Srednjo Evropo v New Yorku. V njej je objavljen njen program, prikazano vse njeno delo v letih 1951 do 1956 o reševanju problemov, ki so v zvezi z bodočnostjo Srednje in Vzhodne Evrope.

Knjigi je napisal predgovor A. E. Schryver, predsednik Nouvelles Equipes Internationales, t. j. centrale zahodnoevropskih krščansko-demokratskih strank. Kot znano je v tej centralni včlanjena tudi Slovenska ljudska stranka, ki je tudi sestavni del Krščansko-demokratske zveze za Srednjo Evropo v New Yorku.

A. E. Schryverjev predgovor je poln lepih in toplih besed, razumevanja in bratske ljubezni. Glasi se pa takole:

"Lepe strani pričujoče knjige, posvečene delu krščanske demokracije, so zelo vzpodbudne. Govore o življenju in delu ljudi, ki bivajo v emigraciji, daleč od svojih domov. Emigracija je vedno težka. Celotno tedaj, če kdo živi med prijatelji. Ta knjiga opozarja svet na tragično usodo narodov, katerih želje in stremjenja je treba usmeriti v svobodo, da si bodo sami izbrali in določili usodo, opozarja pa tudi na pogum tistih mož-emigrantov, ki niso izgubili vere in upanja in so med sabo ustvarili vezi, ki bodo zagotovile njihovo sodelovanje v bodočnosti.

V vodstvu Nouvelles Equipes Internationales — v zvezi krščanskih demokratov, smo posebno srečni, da lahko pozdravimo v svoji sredi delegate Krščansko-demokratske zveze Srednje Evrope, s katerimi nas družijo krščansko obsestvo in bratsko človekoljubje. Njihovo sodelovanje vsako leto na naših mednarodnih kongresih in študijskih tečajih visoko cenimo. Vedno nas preseneča njihova vztrajnost, njihova nesebičnost, njihova iskrenost, njihov čut za skupnost in njihovi visoki ideali.

V veliki borbi za pravico, svobodo in trajni mir med narodi, mora biti vir, ki naj osveži kristjane in svobodne ljudi, vedno živ, da jim bo lahko dajal novo moč in da bo obnavljal njihovo vnemo. Ta vir pa je spoštovanje človeka, ustvarjenega od Boga.

Ideološka razdelitev med vzhodom in Zahodom izhaja v bistvu od napake, ker ne morejo priznati resnice tega nauka. Nasprotno pa krščansko-socialni nauk osvobaja ljudi suženjske nevezanosti na materialne dobrine in jo nadomešča z družbo, katere napredek je stalen in to sredi zdrave svobode in resničnega mednarodnega sporazumevanja.

Ta trojni ideal je tisto, za kar se vsi borimo z vsemi svojimi močnimi in najglobljim prepričanjem.

Naj bi trpljenje naših bratov iz zaslužjenih narodov pospešilo uresničenje teh idealov, da bi si ljudje resnično postali bratje v svobodi. Bodočnost nosi s seboj svoje probleme in za njihovo rešitev bo koristno pregledati preteklost. Ta knjiga vsebuje te sinteze in mnogi so hvaležni njihovim avtorjem za zbirko te številne tako lepo zbrane dokumentacije.

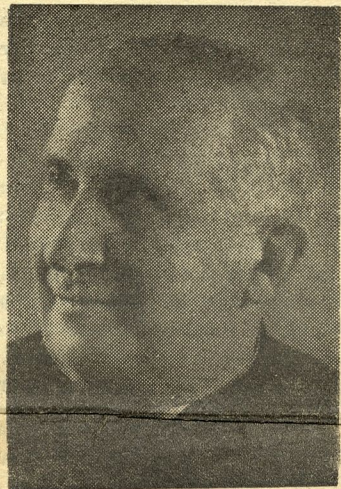
V uvodu, ki sledi Schryverjevemu predgovoru, je povedan namen knjige, zatem pa sledi 8 poglavij in dodatek.

Prvo govori o pomenu krščanske demokracije, drugo je posvečeno zgodovini krščansko-demokratskih strank v Srednji Evropi. Tu so popisani nastanki in delo češke ljudske stranke, Madžarskega krščansko-demokratskega ljudskega gibanja, Litvanske krščanske kmetijske stranke, Litvanske krščanske demokratske stranke, Poljske krščanske delavske stranke in Slovenske ljudske stranke. Poročilo o SLS omenja njeno ustanovitve leta 1892, govori zgoščeno o njenem delu v Austriji, njeni borbi za jugoslovansko državo, delovanju v Jugoslaviji pred vojno, o njenem zadržanju med vojno in v tajnem delu v podzemlju. Omenjeno je, da je v domovini med vojno izhajalo kot njeno glasilo podtalno Svobodna Slovenija, končno je pa prikazano njeno delo med slovenskimi emigranti v zahodni Evropi ter obeh Amerikah. Poročilo navaja, da slovenski emigranti-krščanski demokrati v emigraciji izdajo eno tednik, 6 mesečnikov in vsako leto Zbornik. Končno je zgoščeno podan tudi novi strankin program, ter načrti, ki so v njem predvideni za bodočnost.

V tretjem poglavju je popisani prvi

ZLATOMAŠNIK KAREL ŠKULJ UMRL

V sredo 23. julija 1958 se je že v zgodnjih jutranjih urah razvedela po vseh slovenskih naseljih na področju Vel. Buenos Airesa žalostna novica, da je v torek dne 22. t. m. proti večeru umrl, zadet od srčne kapi, v San Martinu duhovni svetnik Karel Škulj. Čeprav je v zadnjih letih večkrat potožil zaradi svojega zdravja, je bil vendar še vedno ko-

ražen in poln načrtov. Zato je novica o njegovi nenadni smrti na rojake napravila globok vtis. O njej so naprej obveščali še druge svoje znanke in tako se je pri pogrebu v sredo popoldne zbralo toliko ljudi, kakor jih ni bilo doslej še na nobenem slovenskem pogrebu v Buenos Airesu.

Pokojnikaova življenska pot in njegova služba Bogu in narodu

Karel Škulj se je rodil 10.IV.1883 v Ponikvah pri Dobropoljah. Gimnazijo in bogoslovje je študiral v Ljubljani. Kaplanoval je v Loškem potoku, Ribnici ter Dolenji vasi pri Ribnici. Tu je leta 1919 postal tudi župnik. L. 1927 je bil imenovan za duhovnega svetnika. Vojna leta je preživel v Ljubljani, begunska v Italiji, po prihodu v Argentino leta 1948

mednarodni Kongres Krščansko demokratske zveze, v četrtem pa drugi. Peto govori o delu članov Krščanske demokratske zveze pri graditvi Združene Evrope v družbi predstavnikov zahodnodemokratskih krščansko-demokratskih strank. Tako je popisani sestanki v Berlinu, IX. in X. mednarodni kongres NEL, veliko krščansko-demokratsko zborovanje v Parizu ter delo v mladinski krščansko-demokratski organizaciji. VI. poglavje omenja udeležbo delegatov CDUCE na mednarodnem kongresu latinskoameriških krščansko-demokratskih strank v Čilu. V VII. poglavju so navedeni listi in publikacije, ki jih izdaja CDUCE. Osmo je pa zaključno poglavje, nato so pa v dodatku še podana pravila CDUCE, osnova njenega političnega delovanja, resolucije, ki so bile sprejete na raznih kongresih ter sestankih, izvlečki raznih poslanic, seznam govornikov, poslanica narodom za železno zavezništvo ter končno seznam narodnih zastopstev.

Knjiga je res dragocena zbirka podatkov o delu krščansko-demokratskih strank Srednje Evrope za osvoboditev pod komunizmom zaslužjenih narodov ter za njihovo lepšo in srečnejšo bodočnost.

je pa prevzel dušno pastirstvo za Slovence v San Martinu.

Pok. Karel Škulj je spadal med še tiste redke stare slovenske javne in kulturne delavce, ki jih je vzgojil sam dr. Jan. Ev. Krek, ki je bil pokojniku med drugim tudi profesor v bogoslovju. Tako kot ostali njegovi učenci je tudi pok. zlatomašnik poprijel za delo, kjerkoli je bilo treba. V prosvetni izobraževalni organizaciji, pri Orlu, v stranki, v zadrugi, ali pa v narodnoobrambni organizaciji in pri listih. In če teh organizacij in ustanov ni bilo, jih je pač ustanavljal, kjerkoli je bil. In zanje postavljaj družbene domove. Sledove o takem svojem plodovitem delu za slovensko ljudstvo je zapustil v Loškem potoku, v Dragi, Starem trgu pri Dragi, v Dolenji vasi pri Ribnici in v Ribnici sami. Vedno v službi naroda, pa naj je bil navaden kaplan, župnik, deželni ali narodni poslanec za državni parlament.

Nemogoče je v te kratke vrstice zajeti vse, kar je bil Karel Škulj. Njegovo delo, njegovo življenje, njegovo poslanstvo — niti leta 1957 v članku k zlatomašniškemu jubileju, delno bomo pa to delo prikazali tudi še v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za leto 1959. Hočemo poudariti samo to: Pokojni Karel Škulj je bil resnično ljudski človek. Z narodom je čutil, z narodom je živel in z narodom je delil veselje in gorje. Tega mu ljudje ne bodo nikdar pozabili in v njihovem spominu bo živel vedno v hvaležnosti in spoštovanju. Zlasti pa še pri tistih, ki so z njim nosili skupno breme vojnih strahot, z njim doživljali ponižanja begunskih let ter z njim delali na verski in narodni ohranitvi zlasti slovenske mladine v izseljenstvu.

Smrt duha, svetnika Škulja, njegova zadnja pot ter slovo od njega

Zlatomašnik Karel Škulj je v San Martinu vedno rad obiskoval svoje rojake. Hodil jih je tolažit, bodrit, hodil k njim po prispevke za svojo Slovensko besedo, ki jo je s tako veliko ljubeznijo izdajal s silnimi žrtvami. Tako je verjetno hotel storiti tudi prejšnji torek dne 22. t. m. popoldne. To sklepajo iz naslednjih dejstev. Pok. Škulj je stanoval v sanmartinskem župnišču. Tam je imel tudi svojo ohranilo. Ker ga v torek zvečer ni bilo k večerji, je župnik g. dr. Clovis stopil v njegovo sobo, da ugotovi, če je doma, ali je kam odšel. Ko je odprl vr-

VSEM NAROČNIKOM IN BRALCEM SVOBODNE SLOVENIJE

Vsi naročniki v Argentini so sami pričeli kake cene vsem proizvodom in izdelkom vedno bolj naraščajo. Zaradi tega so oblasti odredile tudi zvišanje plač delavstvu in nameščenstvu.

Tudi cene tiskarskim stroškom so se letos močno dvignile. Tiskarna nam jih je letos že dvakrat zvišala. Prvi povisek januarja meseca smo predvidevali in smo zato določili za letos naročnino 140 pesov, med tem pa je prišel zadnji povisek, ki s prvim znatno presega povisek naročnine. V tiskarni pa pravijo, da bodo letos prišli še novi poviski. Zato tudi mi sedaj ne moremo še dokončno povedati, koliko naj bi vsak naročnik še doplačal, da bi mogli kriti vse stroške.

Mislimo in upamo, da bomo mogli v teh novih okolnostih premagati težave, nastale s poviški tiskarskih stroškov, če bodo naročniki in bralci v celoti ustregli temle našim nujnim prošnjam:

1. Naročniki naj s plačilom tekoče naročnine ne odlašajo do konca leta, ampak naj jo poravnajo takoj.

2. Vsak naročnik, bodisi, da je že plačal letošnjo naročnino, ali jo bo še plačal, naj poleg redne naročnine 140 pesov, prispeva vsaj 20 pesov za tiskovni sklad.

3. Vsi naročniki naj čimprej poravnajo zaostanek naročnine v lanskem letu in naj ne čakajo naših opominov.

4. Vse podjetnike, trgovce in obrtnike prosimo in pozivamo, da pogostje oglašajo v Svobodni Sloveniji in jo s tem podpirajo.

5. Vsi, ki niso še naročniki, naj takoj postanejo in naj ne berejo Svobodne Slovenije brezplačno pri znanih in sosedih.

Svobodna Slovenija

ta, je obstrmel. Pok. Karla Škulja je našel mrtvega, ležečega na tleh na obrazu. Bil je v plašču in v sobi luč ni bila prižgana. Iz tega sklepajo, da je imel namen zapustiti sobo in to še podnevi.

Župnik g. dr. Clovis je takoj poklical v župnišče nekaj bližnjih Slovencev iz San Martina, ki so ponosno prihlieli v župnišče. Pomagali so pokojnika obleči v mašniška oblačila ter so ga nato prenesli na mrtvaški oder v sanmartinsko župno cerkev. Tja so ga nato hodili klopiti slovenski rojaki v sredo vse do pogreba. Jedem, ob strani je pa bil tudi moronški škof Msgr. Miguel Raspanti.

Pogrebna maša je bila ob štirih popoldnih. Imel jo je direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini g. Anton Orehar ob asistenci ribniških rojakov g. Toneta Dejaka in dr. Alojzija Starca. Requiem je pred krsto izmolil sanmartinski župnik dr. Clovis, nato se je pa razvil veličastni pogrebni sprevod. Za križem, ki so ga nosili ministranti, so stopali slovenski otroci, ki obiskujejo slovenski tečaj pri San Martinu. Tem je sledila dolga vrsta mož in fantov v štiristopih, za njimi 48 slovenskih duhovnikov in bogoslovcev, med katerimi je bilo tudi nekaj hrvatskih in argentinskih. Za mrtvaškim vozom so spremljali pokojnika na njegovi zadnji poti sorodniki: nečak Edvard Škulj z družino ter družina g. Jožeta Korošca iz Ville Adeline, za temi so se pa uvrstile v sprevod žene in dekleta. Pogrebni sprevod je bil dolg več kvadrov. Ljudje so svojega umrlega dušnega pastirja spremljali 15 kvadrov peš od farne cerkve na pokopališče San Martin. Med sprevodom so ves čas molili.

Ko se je pogrebni sprevod zli na sanmartinsko pokopališče je župnik dr. Clovis opravil pogrebne molitve v latinščini. (Nadaljevanje na 3. strani)

ARGENTINA

Petrolej je v Argentini resno vprašanje. V državi ga je dovolj, toda je še pod zemljo in ga ne načrpajo dovolj za domače potrebe. Morajo ga uvažati in drago plačevati. Okoli 300 milijonov dolarjev gre vsako leto zanj. Doslej petrolejskega vprašanja ni bilo mogoče rešiti, ker so ga reševali politično. Skrajni nacionalisti so ob vsakem resnejšem poskusu, da bi s pomočjo tujega kapitala povečali petrolejsko proizvodnjo, razburkali javno mnenje, češ, da je suverenost republike v nevarnosti. In tako so po vrsti propadali vsi dosedanj načrti, Argentina pa zato svojega gospodarstva doslej ni mogla urediti, kakor bi ga lahko.

V reševanje petrolejskega problema se je vrgel tudi sedanji predsednik republike dr. Arturo Frondizi. Segel je po rešitvi, ki je najbolj realna in skoro edino mogoča: z inozemskim kapitalom bo povečal petrolejsko proizvodnjo v deželi. Načrtani petrolej bo imela na razpolago Argentina, inozemskemu kapitalu bo pa vsa dela plačevala delno v domači valuti, delno pa v dolarjih. Argentinska petrolejska družba je v ta namen že sklenila pogodbe z različnimi ameriški petrolejskimi družbami ter evropskimi denarnimi ustanovami, med katerimi je močno zastopan nemški kapital. V zadnjem trenutku je prišla še Sovjetska zveza ter je ponudila raznih naprav za petrolejsko proizvodnjo v vrednosti 100 milijonov dolarjev. Celotna naložba inozemskega kapitala v Argentini za povečanje njene petrolejske proizvodnje v prihodnjih letih dosega višino ene milijarde dolarjev.

V Argentini, kakor po drugih delih sveta na južni polobli, smo imeli v zadnjem času v mesecu juliju — pri nas je v tem času navadno januarska zima, kakor jo imajo na severu — pravo poletno vreme. Temperatura se je močno dvignila. Sukala se je med 20 in 30 stopinjami. Dne so bili lepi in topli, toda zelo vlažni. Zaradi toplote je že začelo odganjati drevje. Breskve in marelice ter slive so že začele odpirati svoje cvetove. Prejšnjo soboto je pa nastopila sprememba. Začelo je deževati, padavino je pa spremljal jugozahodni veter. Deževalo je kar naprej vse do torka. Ves čas je besnel tudi hladen veter. Zaradi de-

oviral njen izliv v morje in potiskal ogromne vodne količine proti obrežju, je prišlo do velikih poplav. Voda je zalila vse mestne dele prestolnice Buenos Aires ob reki La Plata in mesta Tigre, San Fernando, Olivos, Avellaneda, Lanus, Dock Sud, Boca, Barracas, Wilde, Sarandí, Punta Lara, Berisso. Taka poplava je bila leta 1940. Voda je ponekod dosegla višino 4 metrov. V nekaterih mestih so ljudje izgubili prav vse. Rešiti so si mogli le golo življenje. Kljub vsem ukrepom, ki so jih izdale oblasti za reševanje prebivalstva — pri tem delu sodeluje vojska, mornarica, letalstvo, policija, žandarmerija, osebje občinskih sanitetnih ustanov, razne privatne socialne ustanove — so dosedaj že ugotovili 9 mrtvih, 25 ranjenih, zelo veliko ljudi pa pogrešajo. Ljudi so iz ogroženih mest odvažali v razne zavode, šole in tudi v prostore predsedniške residence v Olivosu. Škoda gre v sto in sto milijone. V narodnem kongresu so vložili zakonski osnutki, ki dajejo vladi pooblastilo za porabo kreditov nad 200 milijonov pesov. Vsi sloji prebivalstva so začeli zbirati prispevke ter perilo in obleke za ljudi iz poplavljenih krajev, ki imajo samo to, kar so imeli na sebi. V tej akciji je prišla povsem do izraza solidarnost vseh Argentinev do svojih sorojakov, ki jih je zadela tako huda nesreča.

V Buenos Airesu so v soboto odprli XIX. mednarodno razstavo plemenske živine čistih pasem ob navzočnosti predsednika dr. Frondizija in podpredsednika dr. Gomeza. Kakor prejšnja leta so ocenjevalne komisije tudi letos določile "campeone" — plemenjake posameznih pasem, ki jih nato prodajajo. Je to res lepa živina, za katero dosegaajo visoke vsote. Tako so letos prodali bika pasme Shorthorn, ki je na razstavi dobil prvo nagrado, za 340.000 pesov, plemenjaka pasme Aberdeen Angus, nagrajenca s prvo nagrado, pa kar za 850.000 pesov, kar je vsekakor rekord.

Poslanska zbornica je z glasovi vladnih poslancev izglasovala zakonski predlog o stanovskih združenjih. Opozicija je pred glasovanjem zapustila dvorano, med razpravo je pa poudarjala nedemokratskičnost novega zakona, ker predvideva obvezno organiziranje. Glede tega zakona so bili pri predsedniku tudi argentinski škofje ter mu izročili spomenico.

KONCERT FRANJE GOLOBOVE

V četrtek 24. julija je imela v palači Volta na Avenidi Roque Saenz Peña v Buenos Airesu samostojen koncert altistka Franja Golobova v prireditvi kulturno umetniške sekcije CADE. Koncert je bil namenjen rednim članom te sekcije in povabljenim gostom, med katerimi je bilo več Slovencev. Spored so tvorila dela sledečih skladateljev: Bottegaro, Rosa, Falconieri, Saint-Saens, Bizet, De Falla, Lopez Buchardo, Škerjanc, Schubert, Borodin, Respighi.

Golobova je celoten spored izvajala tako, da so se poslušalci zavedali, da prisostvujejo umetniško — glasbenemu dogodku, kakršnih je tudi v Buenos Airesu — kamor prihajajo umetniki iz vsega sveta — malo. Ponovno je dokazala kako upravičeno uživa tolikšen umetniški sloves.

Zanimivo kritiko je napisal poročevalec buenosaireskega dnevnika "Argentinisches Tageblatt" o tem koncertu. Del tega poročila se glasi v prevodu:

"Franka Golob, ki že več leti živi v Argentini, je ponovno bogatila naše glasbeno življenje s svojimi samostojnimi koncerti ali solističnimi nastopi. V zadnjem času pa smo o tej umetnici slišali manj in nismo vedeli ali je to posledica pomanjkanja priložnosti, da javno nastopa, ali pa — kar pri pevcih ni nobena redkost — posledica trenutne gla-

sovne indispozicije. Tembolj nas je zato sinoči razveselilo ne samo to, da smo Franko Golob zopet slišali, ampak še posebej, da smo jo našli pri tako odličnem glasovnem razpoloženju. Njen organ je ohranil svojo silo in moč in očituje sposobnost oblikovanja v vseh legah. O stalih odlikah umetnice — o njeni muzikalnosti in inteligenci — ni treba izgovljati besedi".

V nadaljnjih izvajanjih razčlenjuje kritik spored koncerta, hvali interpretacijo z dobro dikcijo v različnih jezikih, vključno nemškem in ruskem, in doda, da je umetnica zapela tudi v svojem materinem jeziku, t. j. slovenskem. (Škrjanc: Vizija). Nato kritik pohvalno ocenjuje prof. Jožeta Osano, ki je pevko spremljal na klavirju, poudaril, da je občinstvo močno in pristržno odobraval in da je Golobova zato dodala še slovensko narodno (Ko ptičica sem pevala), in Straussovo, Jutro.

Že popreje, posebej pa še po zadnjem koncertu, so mnogi Slovenci umetnici izrazili željo, da bi priredila v Buenos Airesu koncert za Slovence in to v takem času, da bi mogli priti vsi, ki jo želijo slišati.

Prihodnji koncert za argentinsko občinstvo bo imela Golobova 16. avgusta v glavnem mestu province Buenos Aires La Plata.

BRALI SMO...

DO SONČNEGA ZAHODA

Slovensko kulturno društvo Lilija v Clevelandu je s sodelovanjem vseh tamošnjih slovenskih društev priredilo dne 15. junija Slovenski dan na farmi sv. Jožefa. Prireditve je bila pod pokroviteljstvom škofa dr. Gregorija Rožmana. Na sporedu so bile pevske točke, tekme v odbojki ter razne družabne igre.

Pokrovitelj Slovenskega dne ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, je imel na Slovenskem dnevu tudi kratek nagovor, katerega glavna misel je bila posvečena slogi in razumevanju med slovenskimi rojaki in rojakinjami v tujini.

Ameriška domovina prinaša vsebinsko škofeška govora, pod gornjim naslovom takole:

"Naš cerkveni vladika je poudaril, da nam je Bog dal različne glave in je zato tudi popolnoma naravno, da so naše misli in naši pogledi na razna vprašanja

različni. To samo po sebi ni nič napačne, dokler različna mnenja ne sežejo tako daleč, da začno zastrupljati osebne odnose med posamezniki.

Dogaja se, da se ljudje iste krvi in istega jezika zaradi različnih mnenj v političnih, kulturnih in drugih vprašanjah začno pisano gledati, dokler se njihovo osebno razmerje tako ne poslabša, da se začno drug drugemu izogibati in se celo sovražiti. To je napak in narodni stvari škodljivo!

Gornji škofja prošnji Ameriška domovina dodaja še naslednjo svojo željo:

Prav in slovenski stvari v tej deželi, pa tudi drugod bi bilo zelo koristno, če bi si vsi rojaki in rojakinje besedeivolasega vladike vzeli k srcu in se po njih ravnali tako v družinskem kot tudi v vsem javnem življenju!

Novice iz Slovenije

Oba zbora ljudske skupščine LRS sta sprejela zakon o spremembi zakona o območju okrajev in občin v LRS. Zakon predvideva ukinitve okraja Trbovlje ter priključitev njegovega območja okrajema Ljubljana in Novo mesto. Okraju Ljubljana se priključi celotni trboveljski rajon z občinami Zagorje, Trbovlje, Hrastrnik in Radeče, celotni krško-brežiški rajon z občinami Brežice, Videm Krško, Senovo in Sevnica pa k okraju Novo mesto.

Umrli so. V Ljubljani: Franja Pečar, upok, Tob. tovarne, Julija Mlakar, roj. Bučar, Lojze Carli, učitelj, Marija Binter, Franciška Sipkule, roj. Ostanek, Martin Frimožič, preglednik fin. kontrole v p., Ivan Kastelic, v žel. kontrolor v p., Marija Mihelj, roj. Erjavce, Ana Šarabon, Fran Marn, računovodja v p., Franciška Omerzu, roj. Leskovic, Ana Trampuš, roj. Bonač, upok. Tob. tovarne, Janez Glivar, upok. Jože Podboj,

poštni uradnik v p., Jože Malnar, prof. v p., Franc Trošt, prof. v p. in Andrej Čufer, mizarsko-strojarski mojster iz Zgoše pri Begunjah, Ivan Sekavčnik, avtoprevoznik v Prevaljah, Jožefa Mohorič, roj. Perko iz Most pri Žirovnici na Koroškem, Stanko Debevec, kap. v p. v Rogatecu, Franciška Cerar, roj. Roglič v Krašah pri Moravčah, Ana Pirnat, roj. Mušič v Mengšu, Cecilija Sešek, roj. Trampuš v Vižmarjih, Andrej Jugovič, pos. v Starem dvoru, P. Henrik Damš, zlatomašnik na Brezjah, Tončka Bettrioni, učiteljica v Mariboru, Karel Jenko v Kočevju, Marica Malovrh, roj. Škrt v Trbovljah, Bernard Gregorec, samostanski belničar Kartuzije Pleterje, Marija Kos, roj. Kušar v Kozarjih, Jožefa Jelerčič, roj. Čebren na Jakovacah, Gabriel Resman, mizar v Gorici pri Radovljici, Ivana Tomažin, vdova Šenčur, roj. Istenič v Gorenji vasi pri Rogatecu.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Krajevni šolski sveti

Ker vpliva na vzgojo otroka družina in šola, bosta torej imeli uspeh le tedaj, če bosta sodelovali. Na žalosti se dogaja, da se nekateri starši vsa leta, ko hodi otrok v tečaj, niti ne pozanimajo, kako napreduje. Slomškovi vzori: dom, cerkev in šola (slovenski tečaj) naj bodo tudi naši. Nujna potreba nam namreč narekuje ustanovitev krajevnih šolskih svetov (odborov) povsod, kjer delujejo slovenski tečaji. V teh naj sodelujejo zastopniki staršev, katehet in učitelj (-ica). Zato prosimo starše, da složno sodelujejo in pomagajo tistim, ki bodo ustanavljali svete, saj potreba je vsak dan več in Mladinski odsek Društva Slovencev ne zmore vsega; ravno tako pa ne zadostujejo Društvu dosednji dohodki Mladinskega odseka za vse: za vzdrževanje tečajev, za nabavo n. pr. začetnic, či tank, ročnih in stenskih zemljevidov, slovenskih zastav in dr. Zakaj, dobro bi bilo, da bi imel vsak tečaj (zlasti tisti, ki že imajo lastne prostore) v svoji učilnici našo lepo trobojnico, ki naj bo velika da se otrokom vtisne za vselej glava, da ima svoj slojski svet in lepi uspehi so že tu. Prav tako v San Justu. Mišljen je mladinski odsek Našega doma, ki tam deluje.

Zborovanje S. D. S. v Buenos Airesu

V nedeljo dne 27. VII. so v Buenos Airesu zborovali pripadniki in prijatelji S. D. S. Po kratkem poročilu g. Rudolfa Žitnika, so izvolili "Akcijski odbor članov Slovenske demokratske stranke in

ZLATOMAŠNIK KAREL ŠKULJ UMRL

ni, nakar jih je g. direktor Orehar povobil v slovenščini.

V imenu slovenske srenje je prvi povzel besedo g. duhovni svetnik Alojzij Košmerlj. Imel je zelo lep govor, v katerem je razvijal misel: Duhovnik zvest v službi Bogu in narodu ter domovini.

Pokojnika je prikazal kot vnetega in gorečega duhovnika. Kjerkoli je bil, karkoli je delal, vse je razodevalo njegov duhovniški poklic, ki ga je visoko cenil. Saj se je odločil zanj zato, da bi v njem najlažje delal tako za božjo čast, pa tudi za koristi svojega naroda. Čeprav mu je javno delo velikokrat narekovalo opravke, ki niso bili tako tesno povezani z njegovim duhovniškim poklicem, je pri tem delu ostal vedno čist in nikdar z ničemer ni omadežal svoje duhovske časti.

V drugem delu svojega govora je poudarjal veliko pokojnikovo ljubezen do naroda, do domovine. To njegovo ljubezen je razodevalo vse njegovo delo. V delu za svoje ljudstvo ni poznal meje. Kjerkoli je bilo treba kaj storiti, je storil. V tem delu je bil neutrudljiv. Ko je bil v zadnjih letih včasih potožil, da bi bil sedaj vendar potreben malo počitka, je pred končno odločitvijo vedno popustil, češ, da svojih ljudi ne more pustiti, ker da je preveč navezan nanje. Tako je bilo tudi pred leti, ko je nekaj časa mislil na odhod v Evropo. Ko bi bil moral začeti z resnimi pripravami za odhod, je vse pustil in raje ostal pri svojih ljudeh v San Martinu.

Ljudje so ga imeli radi. To so najlepše pokazali s tako veliko udeležbo pri pogrebu in so mu tako pred odprtimi grobom izpričali hvaležnost za vse njegovo veliko delo, ki ga je tako nesebično opravljal med njimi in zanje.

Z željo naj mu sveti večna luč in naj

plomiral za arhitekta g. Marijan Eiletz, sin g. dr. Leopolda Eiletza, biv. okrajnega glavarja za okraj Maribor desni breg. Novemu slovenskemu arhitektu v Buenos Airesu iskreno čestitamo in mu v poklicu želimo veliko uspehov.

Karmeličanka v Buenos Airesu je postala s. Vera-Marija, hčerka ravnateljice g. Ivana Prijatelja. Večne obljube je položila v soboto dne 19. julija t. l. v karmeličanskem samostanu sv. Jožefa v Buenos Airesu. V samostanski kape- li je imel mašo brat nove slovenske karmeličanke g. Franček Prijatelj, kaplan iz Floride.

Družinska sreča. V Slovenski kapeli na Ramon Falcon je bila krščena Helena Marija Stefe, hčerka Jerneja in Marijete, roj. Grilc. Krstil jo je g. direktor Anton Orehar, v Munro je pa bil krščen Daniel Pavšer, sin Borisa in Ivanke, roj. Trpin. Krstil ga je g. Stan-ko Škrbe.

Poroka. V župni cerkvi v Malover sta se poročila g. Bojan Križ in gđ. Breda Černič. Mladi par je poročil g. Franček Prijatelj, kaplan v Floridi. Čestitamo in želimo obilo sreče ter božjega blagoslova.

Nesreča. Pri vožnji z dela domov je g. dr. Marijan Zajc dne 22. julija t. l. padel s kolektiva tako nesrečno, da si je zlomil nogo v gležnju. Zdravijo ga v Sanatoriju Cooperativa Médica v San Martinu. Rojaku želimo čim skorajšnjo ozdravitev.

RAMOS MEJIA

Kot prejšnja leta sta se tudi letos mladinski organizaciji SFZ in SDO spomnili padlih domobrancev in ostalih protikomunističnih žrtv med drugo svetovno vojno s posebno spominsko prireditvijo, ki je bila v nedeljo dne 27. julija t. l. v ramoški župnijski dvorani. Na sporedu je bilo petje fantov ter dekljskega zbora, recitacije v vezani besedi ter v prozi. Spominski govor je imel g. Alojzij Rezelj. Mladini je lepo prikazal borbo slovenskih fantov proti navalu brezbožnega in protinarodnega komunizma ter jo je pozival, da bo z ohranitvijo vere svojih očetov, slovenske poštenosti ter narodne zavednosti najbolje ohranjala spomin nanje.

Deset let je minilo odkar so se dijaki in profesorji spitalske taboriščne gimnazije začeli razhajati v širni svet. Mnospominčel občemnice so se nekdanji učenci g. prof. Petančiča zbrali na družabni večer, ki je bil v soboto 26. t. m. v restavraciji Ilirija. V družbi nekdanjega profesorja so njegovi dijaki obujali spomine na lepa šolska leta. Spomnili so se tudi svojega nekdanjega ravnatelja g. Marka Bajuka in so mu z večera poslali pozdravno pismo. V prijetnem razpoloženju in pogovoru je vsem kar prehitro minil lep večer.

venskega naroda. "Zato smo", tako je zaključil g. Smersu svoj govor, "Vašo krsto, gospod svetnik, zavili v slovensko zastavo, ki ste jo tako globoko ljubili in zato bom na Vaš grob stresel zemljo, ki je z Vašega domačega vrta". Pri teh besedah je stresel iz vrečice zemljo, ki so jo že pred časom poslali v Argentino pokojnikovi bratje.

V imenu društva Bojevniki se je od pokojnega zlatomašnika Škulja poslovil predsednik tega društva g. Vule Rupnik ter se mu zahvalil za vse, kar je storil za slovenske domobrince.

Zadnji govornik je bil g. Ivan Korošec. V zanosnih pesniških besedah je govoril pok. Škulju v slovo kot urednik Vestnika domobrincev in drugih protikomunističnih borcev. Spominjal se je skupnega dela z njim pri urejanju in izdajanju tega glasila ter poudarjal njegove velike zasluge za domobranksko in slovensko stvar.

Po njegovem govoru so začele padati prve grude na krsto v grobu. Rojaki so stali tiho okoli njega, mislili na vnetega slovenskega rodoljuba in javnega delavca, ki je tako vroče gojil samo to prešnjo, da bi mu Bog dal dočakati, da bi lahko umrl doma. Božja Previdnost je odredila drugače. Sedaj počiva njegovo truplo na pokopališču, kamor je vsa leta spremljal k zadnjemu počitku tiste rojake, ki so že pred njim zapustili ta svet. Vsakemu je govoril v slovo in vsakemu je spustil v grob nekaj zrn slovenske prsti. Sedaj počiva med njimi tudi on in z njimi čaka dneva vstajenja.

Slovenci bodo zaslužnega moža ohranili v trajnem spominu. Njegovo nesebično delo, požrtvovalnost in vnema, s katero ga je vse svoje življenje vršil, pa je najlepši vzgled vsem, zlasti pa slovenski mladini, kako je treba ljubiti svoj narod, zanj delati in zanj se tudi žrtvovati.

SLOVENC PO SVETU Vsak teden ena

ANGLIJA

Za Slovence v Angliji je pred leti slovenski dušni pastir g. Ignacij Kunstelj izdal tiskani list Pismo. V njem so bili objavljeni verski članki, razne ver-kvne napovedi ter poročila o življenju Slovencev v Angliji. Ko je to nalogo prevzel list Mohorjeve družbe v Celovcu Naša luč, je Pismo prenehalo izhajati.

Leta 1958 je pa Slovenska pisarna v Londonu začela izdajati pod uredništvom g. Franja Sekolea šapirografirano Pismo. V uvodnem članku urednik poudarja, da bo glavni namen Pisma "slovenskemu življu v Britaniji in zahodni Evropi posredovati izbrane članke in novice, objavljene v slovenskih emigrant-skih in tujih listih. S tem pa ni rečeno, da "Pismo" ne bo objavljalo tudi izvirnih člankov svojih sodelavcev in novic, ki jih bo uredništvo moglo dobiti iz virov, ki mu bodo na razpolago."

Doslej so izšle tri številke. V njih imajo rojaki v Angliji precej zanimivega branja.

SAN MARTIN

San Martin je še vedno pod vtisom smrti svojega dušnega pastirja duh, svetnika Karla Škulja. Sožalja, ustna in pismena, prihajajo od vseh strani. Razne slovenske organizacije v San Martinu pa so imele žalne seje

V nedeljo 27. julija je bila za pokojnega maša zadušnica v farni cerkvi. Davoral jo je g. direktor Anton Orehar. Kljub slabemu vremenu se je te maše udeležilo veliko Slovencev.

Po dogovoru s krajevnim župnikom dr. Clovisom bo tudi še naprej vsako nedeljo ob pol devetih slov. sv. maša, ob četrkih pred prvim petkom pa sveta ura. Za to bo skrbelo vodstvo slovenskega dušnega pastirstva vse dotlej, dokler se ne uredi vprašanje novega slovenskega duhovnika v San Martinu. Priložnost za spoved bo vsako soboto od 1/2 17. do 17. ure in ob nedeljah pred sv. mašo. V nujnih zadevah pa naj rojaki kličejo telef. šte. 60-8945 ali pa 69-9503.

Tudi slovenska šola se bo nadaljevala v istem času in istih prostorih kot doslej.

Založba Slovenske beseda prosi vse naročnike in sodelavce naj začasno vsosednika Slovenske besede g. Rudolfa Smersuja, Ayacucho 125, San Martin, FCGEM, Provincia Buenos Aires, Argentina. Vsa plačila za revijo Slovenska

KDO ROJEN PRIHODNJIH...

Valentin Vodnik

Kdo rojen prihodnjih bo meni verjel, da v letih nerodnih okrogle sem pel?

Ne zvenka ne cvenka, pa bati se nič; živi se brez plenka ob petju ko tič.

Kar mati učila, me mika zapet, kar starka zložila, jo lično posnet.

Redila me Sava, ljubljansko polje, navdale Triglava me snežne kope.

Vršaca Parnasa zgolj svojega znam, inacega glasa iz gosli ne dam.

Latinske, helenske, tevtonske učim, za pevke slovenske živim in gorim.

Ne hčere ne sina po meni ne bo, dovolj je spomina: me pesmi pojo.

Pohitite z nakupom novih dveh slovenskih plošč, snetih v Argentini, ker je število, kot običajno, omejeno.

V-6 SOCI

VESELA MLADOST

zapeta po VASOVALCIH — priredil R. Bras

V-7 PETNAJST LET

EJ, VIGRED JE TO

zapeta po TERCETU SESTER FINK in B. FINKU —priredil A. Geržinič. Dobe se pri: F. Fajfar — Florida; P. Homan — Munro; F. Hribovšek — Ramos Mejia; S. Lipušček — San Justo; O. Pavlovčič — San Martin; S. Reven — Lanus ali pri

JADRAN SRL 25 DE MAYO 533/3 Buenos Aires

ki pošilja tudi po pošti.

V kratkem izide plošča V-8 slovenskih valčkov in polk.

Vsemogočni je poklical k sebi v nedeljo dne 12. julija 1958 v 84. letu starosti našo ljubo, dobro in preskrbno mamo, babico in prababico

PAVLO JANŠA, roj. BREZNIKAR

Na vstajenje čakajo pri Sv. Križu v Ljubljani. Priporočamo jih v molitev:

Sin Jože z družino in hčere: Marija Tauber z družino, Pavla Ulrich z družino, Francka Premelč z družino, Lojzika Šparhaki z družino, Tončka Prelsniak z družino, Iva Deržič z družino

Šmartno pri Litiji, Ljubljana, Brežice, Graz in Buenos Aires

Dne 25. julija 1958 je v starosti 71 let odšel k Bogu po plačilo član Društva Slovencev

gospod KAVČIČ IVAN

doma iz Črnega vrha nad Idrijo.

Pokopan je bil v soboto 26. julija na pokopališče v San Miguelu. Molimo za pokoj njegove duše!

Društvo Slovencev v Buenos Airesu

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da je umrla dne 5. julija 1958 v Ljubljani naša dobra in ljuba sestra

gđ. MARIJA KANCILIJA

K zadnjemu počitku so jo položili na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani.

Naj počiva v miru!

Žalujoci:

Sestra Fani, por. Bečaj v Bs. Airesu, v Kamniku pa: Sestri Ivanka, por. Hance in Lucija, por. Pugelj ter brat Janko

Buenos Aires, Kamnik, 26. julija 1958

